

Байлова О. О., Сасенко А. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Незважаючи на те, що у сфері бізнес-планування досягнуто прогресу, сьогодні підприємства працюють у безпрецедентній нестабільності, пов'язаній не тільки з воєнним станом в Україні, а і спричиненою зростанням очікувань клієнтів, розширенням можливостей конкурентів, постійним вимогам до ефективності діяльності з боку інвесторів. Отже, підприємства повинні покращити та запровадити більш досконалу систему бізнес-планування. Традиційна парадигма інтеграції є недостатньою і вимагає нової моделі, що поєднує різні функції планування на підприємстві.

Останнім часом бізнес-планування відбувалося у два основних етапи:

1. Планування продажів, запасів і операцій (SIOP), яке більш краще інтегрувало планування попиту із плануванням основного відповідного ланцюжка поставок.

2. Інтегроване бізнес-планування (IBP), яке розширило SIOP шляхом інтеграції ключових заходів фінансового планування з продажами та операціями.

Бізнес-планування підприємства (EBP – Enterprise Business Planning) виходить за межі IBP за своїм рівнем інтеграції, додаючи аспекти маркетингу, ціноутворення та планування активів. Таким чином, він завершує конвергенцію планування всіх функцій: операційної, фінансової (бек-офіс) і комерційної (фронт-офіс). EBP спеціально розроблений, щоб забезпечити постійну видимість фінансового погляду на операційні та комерційні рішення, щоб гарантувати, що операційні плани підтримують фінансові цілі. Об'єднання планів вимагає гнучкості, щоб мати «сценарії», ставлячи планування сценаріїв у центр можливостей EBP.

Парадигма EBP містить три основні вдосконалення:

1. Одночасне планування в масштабах підприємства: за допомогою EBP планування виконується одночасно та спільно, а не послідовно. Таким чином, EBP усуває пробіл між функціями та традиційними відокремленими процесами

за допомогою паралельних процесів планування, які тісно інтегровані загальними наборами даних, припущеннями для планування та узгодженими процедурами управління продуктивністю.

2. Інтегроване виконання: ЕВР усуває традиційні межі між плануванням і виконанням, використовуючи інтегровані процеси, системи та набори даних для створення плану, видачі інструкцій щодо виконання та моніторингу ефективності. Це перетворює необроблені дані на корисну інформацію, даючи менеджерам більше часу для реагування та дозволяючи підприємствам реагувати на неминучі зміни плану синхронізовано.

3. Безперервне, систематичне навчання: ЕВР використовує вбудовані цикли зворотного зв'язку для систематичного усунення відмінностей між планом і фактичною продуктивністю, автоматично вдосконалюючи себе для наступної ітерації планування. Це також допомагає співробітникам ставити кращі запитання та проводити більш складний і глибокий аналіз, включаючи підтримку та аналіз бізнес-стратегії, чого прагнуть багато керівників.

Завдяки цим досягненням ЕВР – це більше, ніж просто інтегрований план для всього бізнесу. Це головний компонент безперервного процесу управління, який виконує кілька ролей на підприємстві.

Координація планування, яка є однією з найбільших проблем для багатьох підприємств. ЕВР сприяє координації кількома способами. По-перше, це допомагає досягти участі, надаючи форум, де відбувається обмін думками та досягається консенсус. По-друге, це дає змогу скоординовано впроваджувати стратегічне бізнес-планування через узгоджені цілі, зобов'язання та цільові показники ефективності, які постійно контролюються, щоб переконатися, що підприємство рухається в узгодженому напрямку.

Встановлення цілей. ЕВР спрямований у майбутнє, допомагає встановити цілі, яких підприємство має намір досягти протягом періоду планування. Ці цілі включають як фінансові цілі (наприклад, зростання доходів, скорочення витрат, операційний прибуток, рентабельність капіталу), так і стратегічні цілі (наприклад, частка ринку, нові продукти). Процес передбачає встановлення та моніторинг фінансових оцінок щодо капітальних витрат і операційних бюджетів як для підприємства в цілому, так і для окремих підрозділів і бізнес-одиниць.

Підтримка прийняття рішень. ЕВР робить рішення більш узгодженими, обмежуючи діапазон альтернатив для розгляду та діючи як евристика, яка зменшує пошук, необхідний для прийняття рішення. Крім того, це дозволяє об'єднувати та інтегрувати знання про різні функції.

ЕВР стимулює зростання доходів і збільшує частку ринку за рахунок покращеної гнучкості, яка дає змогу використовувати адаптивні моделі ціноутворення на основі вартості та покращити обслуговування клієнтів і виконання замовлень. Бізнес-планування підвищує рентабельність за рахунок оптимізації цін, підвищення точності прогнозів і зниження виробничих витрат. Впровадження ЕВР може підвищити задоволеність роботою для працівників, які займаються плануванням, надаючи їм більше можливостей випробувати себе інтелектуально та побачити, як їхня робота сприяє продуктивності бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Коюда В.О., Пасько М.І. Методологічний підхід до бізнес-планування розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2015. № 9. С. 212-218.
2. Babets E.K., Maksimchuk A.G., Stasiuk V.P. and others. *Fundamentals of Management: textbook*. Kyiv: Profesional. 2017. 496 p.
3. Danik N.V. Business planning as a tool for financial management in modern conditions of development of Ukraine. *Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*. 2015 vol. 2, pp. 81-84.

Байлова О. О., Сироєжкін Р. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Досвід провідних міжнародних компаній переконливо довів, що стабільність розвитку бізнесу та підвищення ефективності управління неможливі без активного використання інструментів ризик-менеджменту як невід'ємної частини системи управління підприємством, незалежно від його розміру, масштабу і специфіки виробництва чи надання послуг [1].

Загальним концептуальним підходом до управління економічними ризиками є: